

Julio Sosa

In de rubriek Prachtig! Probeert Gerard van Duinen uit te leggen waarom hij een bepaalde opname zo geweldig vindt.

Zoek de opname op www.lacadena.nl/prachtig en luister mee terwijl je leest...

DOOR GERARD VAN DUINEN

Titel: La Cumparsita

Muziek: Gerardo Matos Rodríguez

Tekst: Celedonio Flores

Opname: Julio Sosa met het orkest van Leopoldo Federico, 18 augustus 1961

- 00:00** Nee, niet de Cumparsita zeg, alsjeblieft. Al duizend keer gehoord. Alhoewel, nooit met dit intro... dit is wel een lekkere swing.
- 00:11** Die stem, dat is onmiskenbaar het granieten geluid van Julio Sosa. Volkszanger. "Pardon heren. Deze tango spreekt voor me. En mijn stem zal, tussen zijn klanken door, zeggen waarom ik zing zoals ik zing." Ik houd niet zo van de manier waarop Sosa zingt. Te hoekig, te bot. Maar reciteren kan hij des te beter.
- 00:27** La Cumparsita wordt nu definitief herkenbaar. De piano speelt niet het afgezaagde borrelnootjesthema, maar de traditionele tegenstem. En Julio Sosa gaat door met reciteren. Niet de officiële tekst van Contursi, maar de tekst van de tango *Por qué canto así* van Celodonio Flores, die hier als een gedicht gebracht wordt. Wat een rauwe kracht in die stem, en tegelijk een snik. Diepe triestheid in de woorden, en tegelijkertijd spuugt hij ze bijna onverschillig uit, alsof het hem allemaal niet raakt.
- 00:57** Heerlijk, wat een drama. "Ik ben opgegroeid in de modder, in de ellende... met de tranen van moeder... als de honger komt". Een opeenstapeling van clichés, de een nog erger dan de ander. En prachtig hoe het orkest meedrijft op de golven van de declamatie – of andersom. Luister maar: precies op het moment dat de muziek even pas op de plaats maakt, zegt Sosa: "Porque el tango es macho..." en dan bedachtzamer: "Porque el tango es fuerte". Het hoogtepunt van het nummer.
- 01:28** Met een fraaie vioolsolo op de achtergrond vertelt Sosa meer over de narigheid van zijn leven: "Want ik ben een boom die nooit vrucht zal dragen, want ik ben een hond zonder baasje". De epiloog van zijn verhaal. Langzaam zwelt het hele orkest weer aan, en Julio Sosa komt tot de onvermijdelijke conclusie: "Por eso canto tan triste, por eso".
- 02:00** Vanaf hier is de rest van het nummer eigenlijk één lange bandoneonsolo. De vier bandoneonisten van het orkest (waaronder mijn oude leraar Juan-Jose Mosalini) spelen een kwartet. Virtuoso maar muzikaal. Als de vier muzikanten lage noten met hun linkerhand spelen lijkt het wel of er een kerkorgel inzet.
- 02:19** De rest van het orkest komt voorzichtig weer tevoorschijn, en begeleidt Leopoldo Federico in zijn solo. Een solo die verfijnd en bescheiden is, net als de maestro zelf.
- 02:35** Nadat de piano het bekende Cumparsita-bruggetje gespeeld heeft, zit de bandoneonsectie klaar voor de variatie: de uitstorting van snelle noten die het einde van het nummer aankondigt. Soepel schieten de vier muzikanten als met één stem over de noten heen, hier en daar een tussensprintje makend. Na twee regels buitelen de noten als vuurpijlen over elkaar heen. De violen kunnen zich niet langer inhouden en springen bij om de meest gespeelde tango ooit met ferme streken af te ronden. ■